

Samverkan för livslång vägledning i Finland

21.2.2019

Carola Bryggman, överinspektör för
bildningsväsendet

Finlands befolkning 5,5 milj. (2017)

- Finskspråkiga 4,8 milj.
- Svenskspråkiga 289 000 (5,2 %)
- Samer 1 990
- Övriga 373 000

Nationalspråken enligt grundlagen

- Finska och svenska
- Utbildning på svenska från småbarnspedagogik till universitet

FINLAND

Regionförvaltningsverket

Svenska enheten för bildningsväsendet

Vasa

Marianne West-Ståhl
Ann-Sofi Loo
Staffan Storfors
Thomas Sundell
Disa Widell
Fredrik Åman

- Informationsstyrning
- Fortbildning
- Rättsskydd
- Statsunderstöd
- Bibliotek
- Småbarnspedagogik

- Utvärdering av basservice
- Tillsyn och registrering
- Beredskap och säkerhet
- Livslång vägledning
- Undervisning

Åbo

Carola Bryggman
Malin Eriksson
Oskar Karlsson

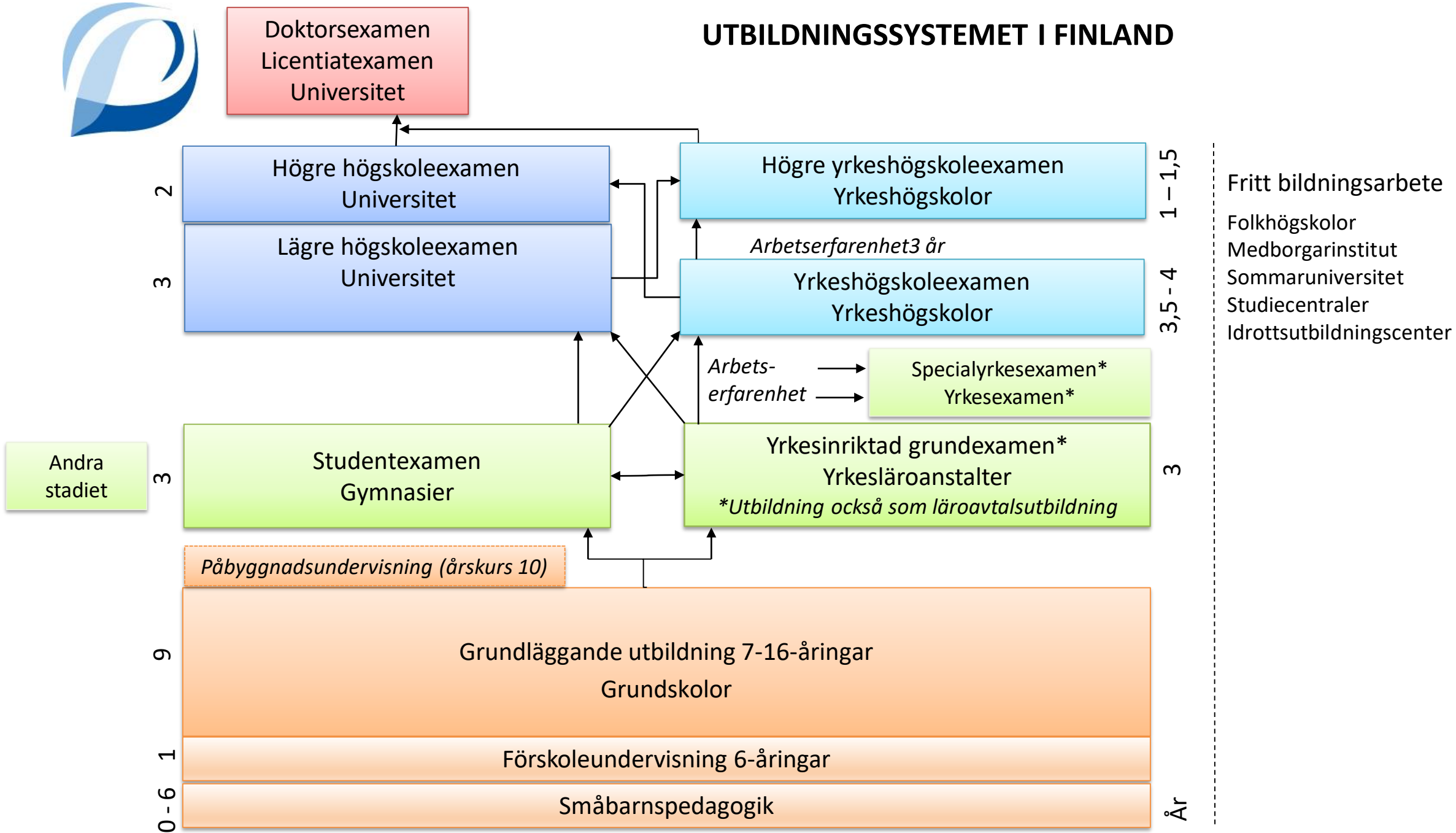
Helsingfors

Susanne Ahlroth
Cecilia Ekqvist
Yvonne Bergholm
Michael Mäkelä

UTBILDNINGSSYSTEMET I FINLAND

Vägledning till utbildning och arbetsliv

Grundskolor, gymnasier, yrkesutbildningsenheter, högskolor

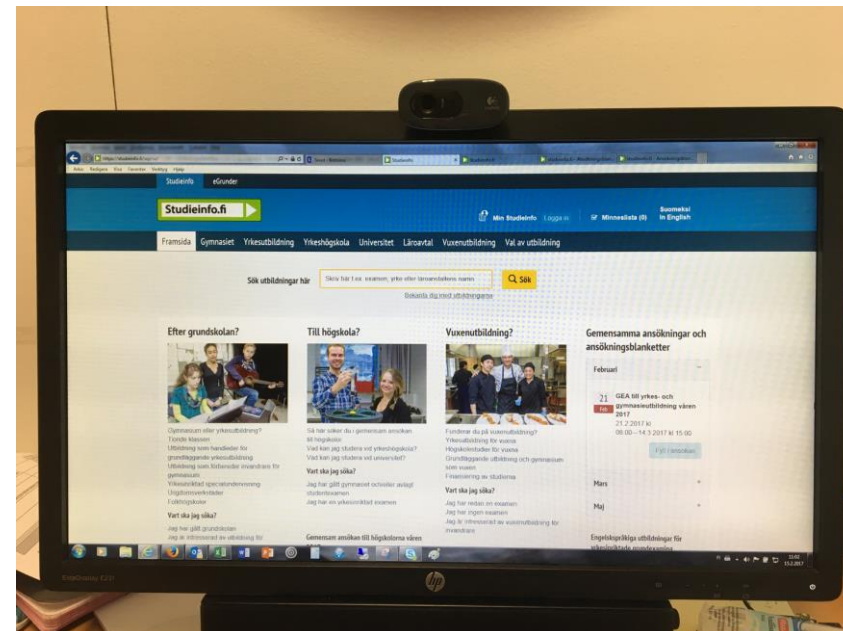
Arbets- och näringsbyråer (motsvarar AMS)

Ungdomsverkstäder, uppsökande ungdomsarbete

Navigators

Digitala tjänster

- studieinfo.fi utbildningsutbud, ansökan till utbildning <https://studieinfo.fi/wp/sv/>
- Jagkan.fi – identifiering av kunnande <http://www.jagkan.fi/#/>
- töissä.fi, högskoleutbildade i arbetslivet <https://toissa.fi/home-sv-se/>
- Integration.fi <http://kotouttaminen.fi/sv/framsida>
- KOSKI – tjänst för studieprestationer och studierätt, under arbete

Vägledning inom utbildningen

OECD:s utvärdering berömt systemet med integrerad vägledning i undervisningen

Skolan viktigaste platsen att lära sig karriärkompetenser (PISA 2012)

Vägledningen bunden till utbildningsstadierna

- Kräver insatser för att underlätta övergångarna utbildning – utbildning, utbildning – arbetsliv och arbetsliv – utbildning

Kriterier för god handledning som stöd för vägledningen

Sammanhållen vägledning under hela lärstigen

Vägledning i grundskolan = elevhandledning, 1/5

Sammanhängande helhet som fortsätter efter grundskolan

Mål: utveckla studievanor, sociala färdigheter, lära sig att känna igen sina förutsättningar och göra val gällande vardagen, utbildning och karriär

Elevhandledningen integrerad i årskurserna 1-6

- Klassläraren tillsammans med övriga lärare
- Samarbetet med vårdnadshavarna
- Bekanta sig med yrken och arbetslivet i närmiljön

Vägledning i grundskolan = elevhandledning, 2/5

Elevhandledning obligatoriskt läroämne i årskurs 7-9 i läroplanen

- En länk mellan skolan, samhället och arbetslivet

Handledningsplan ingår i läroplanen

- Fastställs läsårsvis, organisering av vägledningen i skolan
- Ansvars- och arbetsfördelning
- Samarbetet med arbetslivet, mellan hem och skola och i nätverk

Elevhandledaren OCH lärarna i olika läroämnen

Vidareutveckla elevens studiefärdigheter i olika lärmiljöer

Vägledning / elevhandledning i årskurs 7-9, 3/5

Beredskap inför övergången till följande utbildningsstadium

- Läroämnenas betydelse för fortsatta studier
- Kunskaper om arbetslivet, entreprenörskap, framtida kompetensbehov
- Stärka förmågan att göra beslut om utbildnings- och karriärval
- Samarbete med mottagande läroanstalt efter grundskolan

Personlig handledning, handledning i smågrupp och i klass

Elevhandledning i årskurs 7-9, centralt innehåll, 4/5

Färdigheter för studierna och arbetslivet:

- Öva att komma till rätta i olika miljöer
- Sociala och kommunikativa färdigheter, kritiskt ta ställning till information från olika källor gällande karriärplaneringen

Arbetslivsorientering:

- Öva sig i att söka arbete, få insikt om branscher via praktisk arbetslivsorientering (PRAO)

Söka till fortsatta studier, gemensam ansökan:

- Kunskap om möjligheter till fortsatta studier inom utbildningssystemet
- Lära sig att hitta detaljerad information och att göra ansökan till fortsatt utbildning via vägledningstjänster

Elevhandledning i årskurs 7-9, centralt innehåll, 5/5

Lärande och studier: i samarbete med övriga läroämnen utveckla elevernas studiefärdigheter och förmåga att lära sig

- Ställa upp mål för studierna, utvärdera det egna arbetet och hur målen nåtts samt ta ansvar för sitt lärande

Självkännedom och livslång karriärplanering:

- Innehåll som ökar elevens självkännedom och förmåga till självbedömning, framtidsplanering och att fatta beslut, färdigheter för problemlösning
- Karriärplanering och –hantering, motivation och allmän kompetens
- Öva förmågan att analysera och förstå faktorer som påverkar valen

Vägledning i gymnasiet = studiehandledning, 1/4

Handledningen en helhet som stöd för studierna

- Utveckla förmågan att göra val och fatta beslut om fortsatt utbildning och framtid
- Karriärplanering
- Varje studerande utarbetar en individuell plan bestående av en personlig studieplan, en plan för studentexamen och en plan för fortsatta studier och yrkeskarriär

Individuell handledning, handledning i klass eller i smågrupper

Gemensamt arbete för hela gymnasiets personal - studiehandledaren ansvarar för planering och genomförande

Studiehandledning som läroämne i gymnasiet, 2/4

Två obligatoriska kurser (av minsta totala antalet 75 kurser) i läroplanen

Kurs 1: Jag som studerande, centralt innehåll:

- studiefärdigheter, förmåga att söka information och att lära sig
- planering av gymnasiestudierna och studentexamen
- reflektion kring fortsatta studier och yrkesinriktning
- självkännedom och att utveckla den
- livsfärdighet
- utvärdering av det egna lärandet
- informationskällor, digitala handledningstjänster och ansökningssystem för fortsatta studier och framtidsplanering
- orientering i arbetslivet, information om olika utbildningar på andra stadiet och på universitet och högskolor

Studiehandledning som läroämne i gymnasiet, 3/4

Kurs 2: Fortsatta studier och arbetsliv, centralt innehåll

- möjligheterna till fortsatta studier i Finland och utomlands
- arbetslivskunskap, det föränderliga och mångskiftande arbetslivet
- entreprenörskap
- orientering i arbetslivet och information om fortsatta studier
- arbetslivsfärdigheter och färdigheter i att söka arbete
- planering av fortsatta studier och framtiden, ansökan till fortsatta studier

Personlig studieplan i praktiken, exempel, 4/4

Wilma: webbaserad plattform för skolväsendet, blanketterna för personlig studieplan och planerna för studentskrivningar och fortsatta studier från starten

- Planerna grund för individuella studiehandledningssamtal, uppdateras

Åk 1 Hösten: Utvecklingssamtal med grupphandledaren

Efter nyår: Samtal med rektor

Mars – maj: Utvecklingssamtal med studiehandledaren

- val av kurser med tanke på intresse, framgång och fortsatta studier

Åk 2 Hösten: Utvecklingssamtal med grupphandledaren

Efter nyår: Utvecklingssamtal med studiehandledaren

- studieframgång och fortsatta studier

Åk 3 Hösten: Individuella studiehandledningssamtal med abiturienterna om studieframgång, studentskrivningar och fortsatta studier
Utvecklingssamtal med grupphandledaren

Vägledning i yrkesutbildning efter grundskolan, 1/2

Treårig utbildning inom olika branscher, leder till grundexamen

- Behörighet för studier i yrkeshögskola och universitet

Personlig utvecklingsplan

- Erkännande av kunnande den studerande har från tidigare
- Kunnande den studerande behöver och hur det förvärvas i olika inlärningsmiljöer
- Tidtabell för avläggande av examen
- Behov av studiehandledning och annan handledning samt eventuella stödåtgärder
- Den studerande och vägledaren eller en lärare kommer tillsammans överens om innehållet
- Uppdateras under hela utbildningstiden
- Gäller både unga studerande och vuxenstuderande

Vägledning i yrkesutbildning efter grundskolan, 2/2

Karriärvägledning en del i personliga utvecklingsplanen

Karriärplan:

- Studerandes mål
- Planer på fortsatta studier
- Planer för övergången till arbetslivet och avancemang i karriären
- Handledning om studierna avbryts

Stöd för individuella studievägar och för ansökan till fortsatta studier

Stöd för färdigheter att söka jobb

Diskussioner under hela utbildningstiden

Yrkeshögskolor, högskolor och universitet

Studierådgivning

- Individuell och förebyggande studierådgivning
- Studieplanering
- Byte av huvudämne och nivåbyte
- Val av inriktning
- Studerandes rättskyddsärenden
- Ersättande, tillgodoräknande, kompenserande av studier
- Begränsad studietid

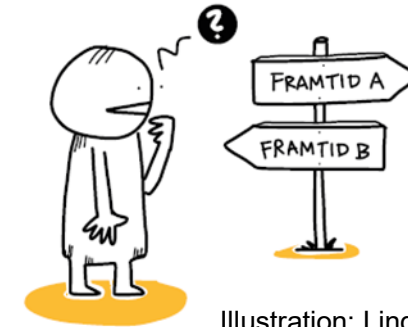

Illustration: Linda Saukko-Rauta

Karriär- och arbetslivsvägledning

- Karriärtjänster och matchning med arbetslivet
- Karriärplanering och personprofilanalyser
- Tips för jobsökning, CV

Vägledning inom arbets- och näringsförvaltningen

Arbets- och näringsbyråerna (AMS i Sverige)

- Informations-, rådgivnings- och vägledningstjänster
 - Lediga arbeten
 - Tillgång till arbetskraft
 - Utbildningsmöjligheter och kompetensutveckling
 - Företagsverksamhet
 - Ekonomiskt stöd och ersättningar
 - Yrkesval och karriärvägledning
- Jobblinjen
 - Utbildningsrådgivning, karriärvägledning, utkomstskydd
 - Telefontjänst, Chat, video
 - joBitti, jobbsökargrupper på webben

Uppsökande ungdomsarbete och arbetsverkstäder

Uppsökande ungdomsarbete lagstadgad kommunal uppgift enligt ungdomslagen 1285/2016

- Unga under 29 år utanför utbildning och arbetsmarknad
- Personlig handledning, frivillig basis

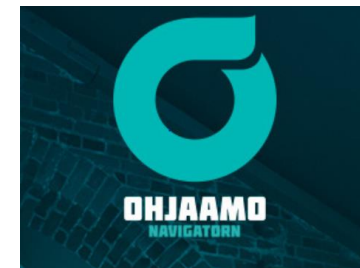
Arbets- och ungdomsverkstäder

- Förbättra ungas möjligheter till studier och arbete
- Motarbeta marginalisering och risk för utanförskap
- Kommunala, privata
- Uppsökande verksamhet, individuell handledning, arbetsprövning
- Individuell träningsplan, arbete eller arbetsverksamhet

Navigatorn (Ohjaamo)

- Servicepunkt med låg tröskel för unga under 30 år
- Utvecklats sedan år 2014 genom finansiering från Europeiska socialfonden ESF, ca 60 Navigatorer
- Erbjuder information, rådgivning, handledning och stöd på mångprofessionell bas – gratis hjälp och stöd alltifrån frågor om studier och arbete till boende och allt däremellan
- Ger tillgång till grundläggande service inom olika förvaltningsområden
- Regeringen beviljat finansiering till 2021 för att göra verksamheten permanent
- Plattform för vägledning på webben under utveckling, samla befintliga tjänster

Livslång vägledning, strategi 1/4

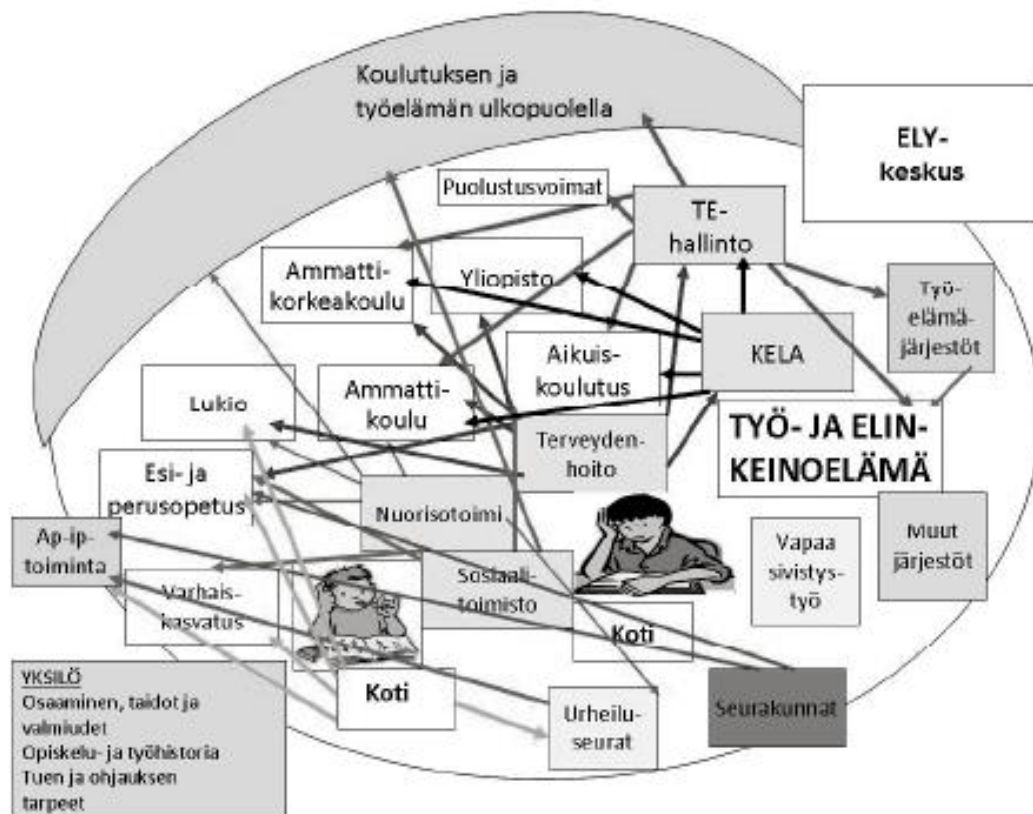
Strategiska riktlinjer för livslång vägledning

- Undervisnings- och kulturministeriets utredning 2011

Definition: Vägledning är aktiviteter som gör det möjligt för medborgarna i alla åldrar och livsskeden att:

- identifiera sin kapacitet, kompetens och intressen
- fatta ändamålsenliga beslut om utbildning och yrke
- göra egna, individuella val gällande studier, arbete och annan liknande verksamhet

Begrepp:Handledning = Vägledning

Livslång vägledning, strategi 2/4

Fem strategiska riktlinjer:

VI GÖR DET
PÅ OLIKA SÄTT

1. Jämlik tillgång till vägledningstjänster som tillfredsställer de individuella behoven

- Högst 250 elever/elevhandledare i grundskolan
- Rätt till studiehandledning i gymnasiet
- Uppsökande ungdomsarbete som metod i hela landet
- Invandrarna beaktas i högre grad i vägledningen
- Tjänster på webben förbättras

Livslång vägledning, strategi 3/4

2. Stärkta karriärkompetenser för den enskilda individen

- Färdigheterna i att skapa individuella karriärvägar stärks inom alla skolstadier
- Allmänna arbetslivsfärdigheter stärks i all undervisning och vägledning
- Livslång vägledning stöder icke-traditionella yrkes- och karriärval

3. Tillräcklig och relevant kompetens för personalen

- Grundutbildningen utvecklas
- Möjligheterna att vidareutbilda sig tryggas (fokus på mångkulturell vägledning, mångprofessionellt nätverksarbete, prognostiserings- och arbetslivskunskap, validering, globaliseringens inverkan på vägledning)

Livslång vägledning, strategi 4/4

4. Kvalitetssäkrade vägledningssystem

- metoder för kvalitetssäkring, självevaluering och insamling av feedback utvecklas
- uppföljning och insamling av statistik utvecklas till att motsvara vägledarnas behov

5. Vägledningen fungerar som en koordinerad helhet

- Vägledningen i regionerna stärks genom samarbete i nätverk och koordinering av tjänsterna
- Utbildningsarrangörerna tar i bruk s.k. arbetslivsprogram där samarbete mellan utbildning och arbetsliv främjas
- Vägledningen under militär- och civiltjänstgöringen utvecklas
- Nationellt organ för livslång vägledning

Samordning av vägledningen

Nationellt mångsektoriellt forum (Nationella ELO-gruppen)

- Tillsatt av UKM och ANM
- Leder utvecklingsarbetet för en samordnad vägledning

Regionala samarbetsgrupper för livslång vägledning (LIV-sektioner)

- Koordinera och utveckla vägledningsservicen i regionerna

Vägledningen som en helhet inskriven i styrdokumentet för utbildningen

Statens revisionsverk påtalat behovet av mera samordning för att garantera livslång vägledning för alla

- Kontinuitet i vägledningstjänsterna
- Effektivare användning av resurserna

Illustration.Linda Saukko-Rauta

Samordning av vägledningen

Utmaningar:

Fortsatt splittrad vägledning för vuxna som inte är i utbildning eller arbetslösa

- Nationella ELO-gruppens linjedragning: alla medborgare ska ha tillgång till vägledningsservice år 2025, Navigator-modellen som utgångspunkt
- Modell från Norge: Karriärcenter

Koordinering och samordning vidareutvecklas

Tillräckligt många utbildade vägledare

Nationella centret för utvärdering: Utvärdering av LIV-sektionernas verksamhet, rekommendationer

Källor:

Elevhandledning i grundläggande utbildning – mot ett systematiskt kvalitetsarbete, Regionförvaltningsverket 2015

Kriterier för god handledning, Utbildningsstyrelsen 2014

eGrunder, grunder för läroplaner, examina och utbildningar från småbarnspedagogik till andra stadiet

Studieinfo.fi, information om utbildning efter grundskolan

Nätbaserad kurs för handledning av studerande på arbetsplatser

Ungdomsliv.fi en webbtjänst på svenska

Källor:

Webbplats: [Parasta osaamista – Bästa kunnande](#)

[Videofilmer på YouTube om yrkesutbildningen](#) bl.a. karriärvägledning

Webbplats: [Integration.fi](#), Kompetenscentret för integration av invandrare vid arbets- och näringsministeriet

Webbplats: [Navigatorn](#)

Webbplats: [ULA-nätverket](#), ungdomsverkstäder (Ungdom, Lärande, Arbete)

Svenska enheten för bildningsväsendet

avi.fi/svenskaenheten

svenskaenheten@avi.fi

bit.ly/aviprenumerera

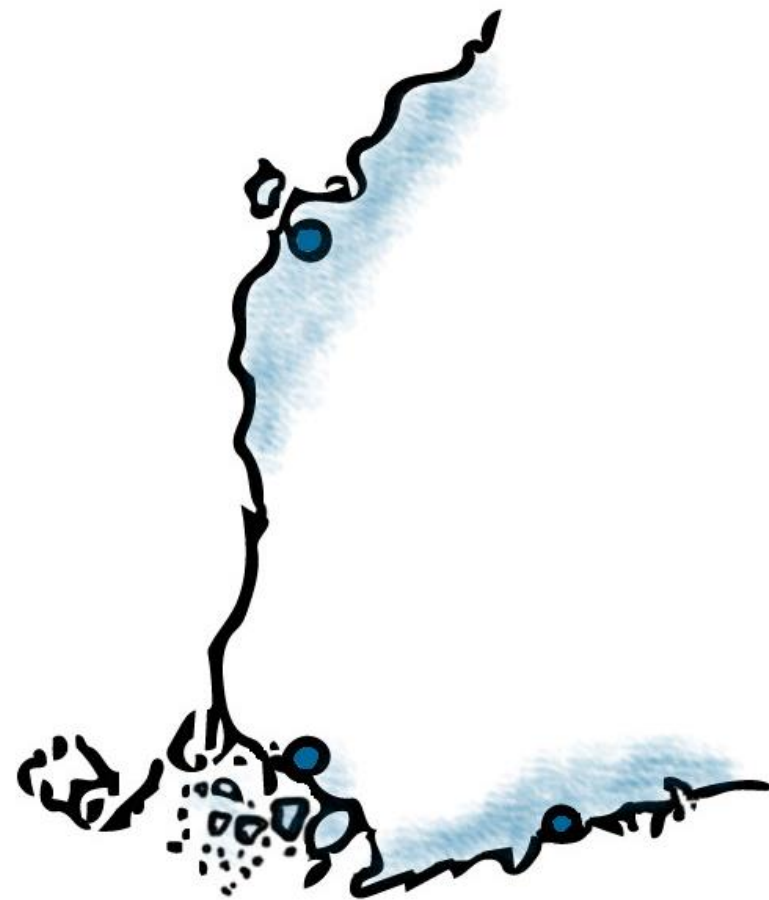
facebook.com/svenskaenheten

twitter.com/AVItweetar

bit.ly/avisvenskaenhetenyoutube

Vägledningen kan ses som en fyr
– den hjälper dig att navigera så
att du når målet

Tack!

Bengtskärs fyr i Åbolands
skärgård

+358 295 018 612

carola.bryggman@avi.fi

